

*О.Н. Ярмиш, д-р юрид. наук,
В.О. Соболев, д-р соціол. наук*

ПРОБЛЕМИ РОБОТИ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ — У ЦЕНТРИ УВАГИ КЕРІВНИКІВ ТА НАУКОВЦІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

18-20 липня 1996 р. у санаторії “Березівські мінеральні води” поблизу м. Харкова Університетом внутрішніх справ при фінансовій підтримці фонду “Відродження” була проведена республіканська науково-практична конференція “Соціальна робота в системі правоохоронних органів (Проблеми організації виховної та соціально-психологічної роботи в органах внутрішніх справ)”. У її роботі взяли участь представники МВС України на чолі з начальником ГУК генерал-майором міліції М.І. Ануфрієвим, керівники місцевого самоврядування м.Харкова, держадміністрації Дергачівського району, заступники начальників УМВС в областях і на транспорті по роботі з особовим складом, ректори ряду вузів МВС, проректори учбових закладів по роботі з особовим складом. Серед учасників конференції були 16 докторів, більше 30 кандидатів наук, представники громадських організацій та рухів, преси, радіо та телебачення.

Начальник ГУК МВС України М.І. Ануфрієв у своїй доповіді ознайомив учасників конференції зі змістом головних програм по реформуванню кадрової політики до 2000 року. Так, Комплексною програмою кадрового забезпечення оперативно-службової діяльності органів внутрішніх справ “Про реорганізацію кадрових апаратів органів внутрішніх справ” визначені такі напрямки роботи з кадрами: посилення індивідуальної роботи з особовим складом; широке використання наставництва в роботі з молодими працівниками; підвищення загальної та професійної культури працівника; патронажна діяльність із сім'ями працівників, які загинули або тяжко постраждали під час виконання службових обов'язків; психологічне забезпечення службової діяльності працівників; повсякденна допомога ветеранам органів внутрішніх справ тощо.

Ректор Університету внутрішніх справ професор О.М.Бандурка, посилаючись на Конституцію України, звернув увагу на необхідність розробки нових концептуальних підходів до роботи з особовим складом.

Перетворення органів внутрішніх справ в організацію професійних працівників значно посилює взаємодію між начальниками і підлеглими. Керівник у цих умовах повинен знати і враховувати не тільки правові та нормативні вимоги до службових, бойових та фізичних якостей співробітників, але і їх особистий потенціал, правильно аналізувати потреби, інтереси, ціннісні орієнтири, мотиви, якими керуються співробітники у своїй професійній діяльності. А це означає, що командирам підрозділів треба знати не тільки правові акти стосовно роботи в ОВС, але і добре орієнтуватись у науках про людину - соціології, психології, педагогіці, соціальній психології тощо.

Професор Н.П. Бура зосередила увагу присутніх на змісті соціальної роботи в органах внутрішніх справ, проблемах, які пов'язані з її організацією.

Проректор Університету внутрішніх справ по науковій роботі, професор О.Н. Ярмиш ознайомив учасників з історією соціальної роботи, досвідом її організації у поліції Канади та США.

Велика група науковців з психології зосередила увагу на питаннях психологічного забезпечення діяльності органів внутрішніх справ. Головний психолог управління по роботі з особовим складом ГУК МВС України М.І. Легенький на деяких прикладах показав, як психологічна неграмотність особового складу нерідко призводить до трагічних наслідків і навіть загибелі працівників. Ця тема набула розвитку у виступах професора В.А. Друзя, викладчів Д.В. Усова, К.М. Ємця.

Начальник кафедри Університету доцент В.Я. Гоц, аналізуючи нормативну базу соціального захисту та соціального забезпечення особового складу, показав відсутність чіткого механізму здійснення нормативних актів. Цю тезу підтримали О.І. Філіпов, В.С. Карякін та ін.

Професор В.О. Соболев зупинився на соціологічному забезпеченні діяльності органів внутрішніх справ. Він висунув пропозицію про перехід до комплексних соціологічних досліджень за цільовими програмами, замовниками яких могли б бути Головні управління МВС України. Відсутність, на його думку, єдиного органу, який би вивчав і використовував можливості людського фактору в ОВС, веде до значних втрат у вигляді падіння службової дисципліни, плинності кадрів, підвищення конфліктності у підрозділах, зниження рівня розкриття злочинів тощо.

У виступах начальника Головного адміністративно-правового управління Харківського міськвиконкому П.М. Остапенка, голови Дер-

гачівської районної Ради Харківської області А.І. Коваленка говорилось про досвід співробітництва органів місцевого самоврядування і органів внутрішніх справ у забезпеченні громадського порядку, про надання допомоги працівникам міліції та членам їх сімей.

О.М. Бандурка, В.С. Венедиктов, В.О. Соколев, О.Н. Ярмаш у своїх виступах звертали увагу на унікальність Університету внутрішніх справ у підготовці фахівців для соціальних служб МВС України.

Підбиваючи підсумки роботи конференції, М.І. Ануфрієв наголосив на тому, що:

1. Оперативна обстановка в країні потребує підвищення рівня професіоналізму, дисципліни працівників, законопослушності. Необхідно позбутись працівників, котрі скомпрометували органи внутрішніх справ.
2. Слід всіляко підтримувати сумлінних працівників. Треба удосконалювати форми і методи роботи з особовим складом. Поряд з використанням психологічних, організаційних засобів важливо вивчати і використовувати в роботі з особовим складом прийоми соціальної роботи.
3. Доручити Університету внутрішніх справ розробити концепцію про соціальну роботу в ОВС і положення про соціальну службу в органах внутрішніх справ.

Учасники науково-практичної конференції одностайно прийняли рекомендації, які після доопрацювання були надіслані в УМВС для удосконалення роботи з особовим складом органів внутрішніх справ.

О.В. Тягло, д-р філос. наук

ЗНАЙОМСТВО З ЦЕНТРАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ

У липні 1996 р. я брав участь у програмі Центрально-Європейського університету, яка називається "Summer University".

Центрально-Європейський університет (ЦЕУ) створено наприкінці 80-х рр. коштом американського мультимільонера Джорджа Сороса як міжнародний заклад післядипломної освіти та наукових студій громадян Центральної та Східної Європи. Зараз відділення Університету розташовані у Будапешті, Празі та Варшаві.

"Як представник відкритого суспільства, — пояснює Дж. Сорос свою акцію, — я прагнув створення ЦЕУ не як інституції, котра лише